

Sähköpotku- lautojen pysä- köintipaikkojen kokeilu

Yritysvaikutusten arviointi

Helsinki

Sisällysluettelo

1. Nykytilanne	3
2. Sähköpotkulautojen pysäköinnin kokeilu	4
3. Vastaukset yritysvaikutusten arvioinnin kysymyksiin	6
4. Johtopäätökset	10

1. Nykytilanne

Vuokrakäyttöisistä sähköpotkulaudoista on nopeasti tullut osa Helsingin katukuvaa. Niiden helppokäyttöisyys ja käyttäjäystävällinen toimintamalli palvelevat jo suurta käyttäjäryhmää tarjoamalla joustavuutta ja selkeitä etuja arkipäiväiseen kaupungissa liikkumiseen. Helsingissä toimii tällä hetkellä useita palvelun tarjoajia ja autojen määrä viikkaimman kesäsesongin aikana niiden toiminta-alueella lähentelee jo kymmentä tuhatta lauttaa, ja käyttäjien määrät ovat kasvaneet samalla.

Lautojen valtava määrä on tuonut akutteja haasteita kaupunkiympäristöön, jotka näyttäytyvät selkeinä konflikteina katutilassa. Holtittomasti pysäköidyt potkulaudat esimerkiksi aiheuttavat haittaa jalankulkijoille, kunnossapidolle, näkö- ja liikuntarajoitteisille sekä kaupungin viihtyisyydelle ja jossain määrin yleiselle liikenneturvallisuudelle. Lisäksi väärin pysäköidyistä laudoista tulee usein palautetta erilaisten toimijoiden kautta: lautoja pysäköidään siten, että ne muun muassa haittaavat tavaraliikennettä, tukkivat liikkeiden sisäänkäyntejä tai huoltoajoreittejä.

Liikenne- ja katusuunnittelupalvelu on tiiviissä yhteistyössä operaattorien sekä muiden kaupungin sisäisten sidosryhmien kanssa etsinyt ratkaisuja näihin pysäköinnin haasteisiin ja ehdotamme päätöksen mukaisen mallin käyttöönottoa vuodelle 2022. Suunnitteluprosessista sekä mallin toimivuudesta on tarkoitus oppia siten, että pysäköintimallia voidaan kehittää tarpeiden mukaan joustavasti myös tulevana kautena.

Helsingin kaupunkistrategia painottaa hyvän kaupunkitilan merkitystä Helsingin viihtyisyyden ja toimivuuden kannalta. Tällä strategiakaudella tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että viihtyisän kaupunkitilan perusedellytyksistä, kuten puistojen ja katujen siisteydestä, pidetään huolta kaikkialla Helsingissä. Strategian mukaisesti Helsingin kaupunki pyrkii näillä sähköpotkulautojen pysäköinnin ratkaisuilla parantamaan kaupungin viihtyisyyttä, siisteyttä ja toimivuutta.

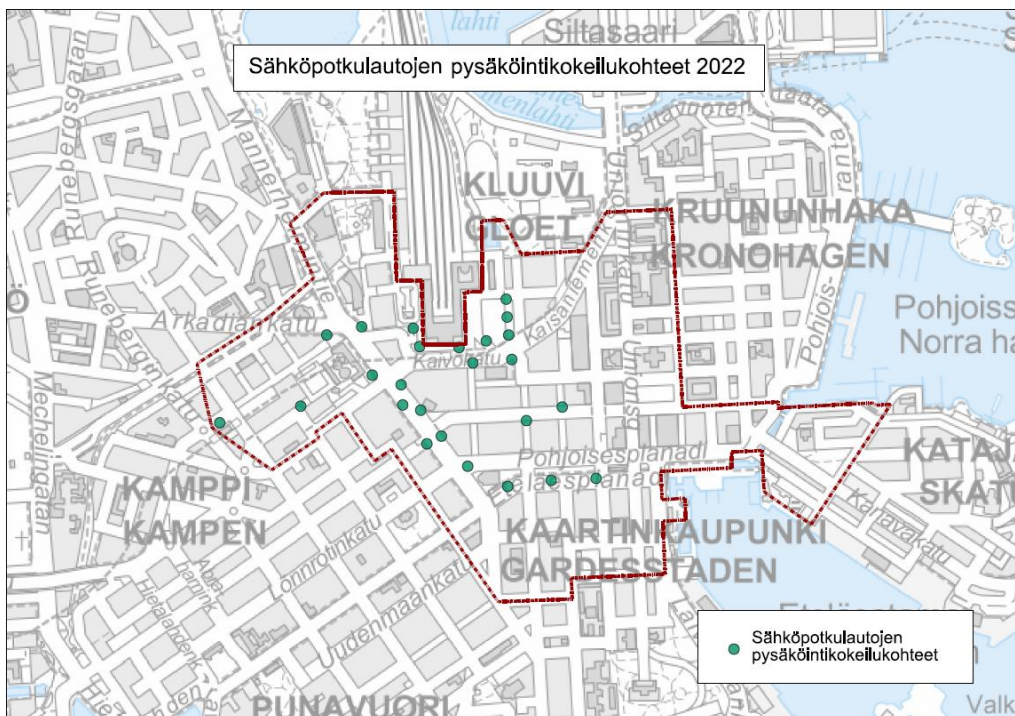
Esitetty ratkaisu on niin kutsuttu kannustettu pysäköintimalli, missä kaupunki osoittaa sopiviksi katsomilleen paikoille sähköpotkulautojen pysäköintiin tarkoitettua kohdan, minne operaattorit toteuttavan brändineutraaleja pysäköintilinielaita, maalattuja ruutuja ja kyltein osoitettuja alueita, jotka kaikki näkyvät virtuaalisesti operaattoreiden sovelluksissa. Malliin oleellisena osana kuuluu kaupunkitilaan toteutettavien pysäköinratkaisujen lisäksi operaattorien vastuulla toimiva pysäköintipartio, jonka tehtävänä on pitää lautoja järjestyksessä ympäri kaupunkia. Pysäköintipartio on kaikkien operaattorien yhteisesti tuottama palvelu, joka toimii yhteisesti kaikkien sähköpotkulautayritysten lautojen siirroissa ja järjestämisessä. Pysäköintipartion toimintaan kuuluu myös kommunikointi kaupungin muiden viranomaisten, kuten pysäköinninvalvonnan, sekä asukkaiden kanssa. Lisäksi malliin kuuluu operaattorien applikaatioiden kautta määräämät, käyttäjälle suoraan ohjatut sanktiot väärin pysäköinnistä.

Tällä esitetyllä pysäköinnin ratkaisuilla tavoitellaan strategian mukaisia hyötyjä kaupunkitilassa liittyen yllä mainittuihin teemoihin ja samalla tutkitaan ratkaisuiden toimivuutta myös tulevaa varten. Ratkaisulla pyritään siihen, että potkulaudat ovat paremmin järjestyksessä tiiviissä kaupunkitilassa, jotta niistä ei aiheudu ongelmia liikenneturvallisuudelle, esteettömyydelle ja kaupungin viihtyisyydelle. Tätä kautta myös helpotetaan jännitteitä sähköpotkulautojen käyttäjien sekä muiden kaupunkilaisten välillä.

2. Sähköpotkulautojen pysäköintikokeilukohteiden valinta

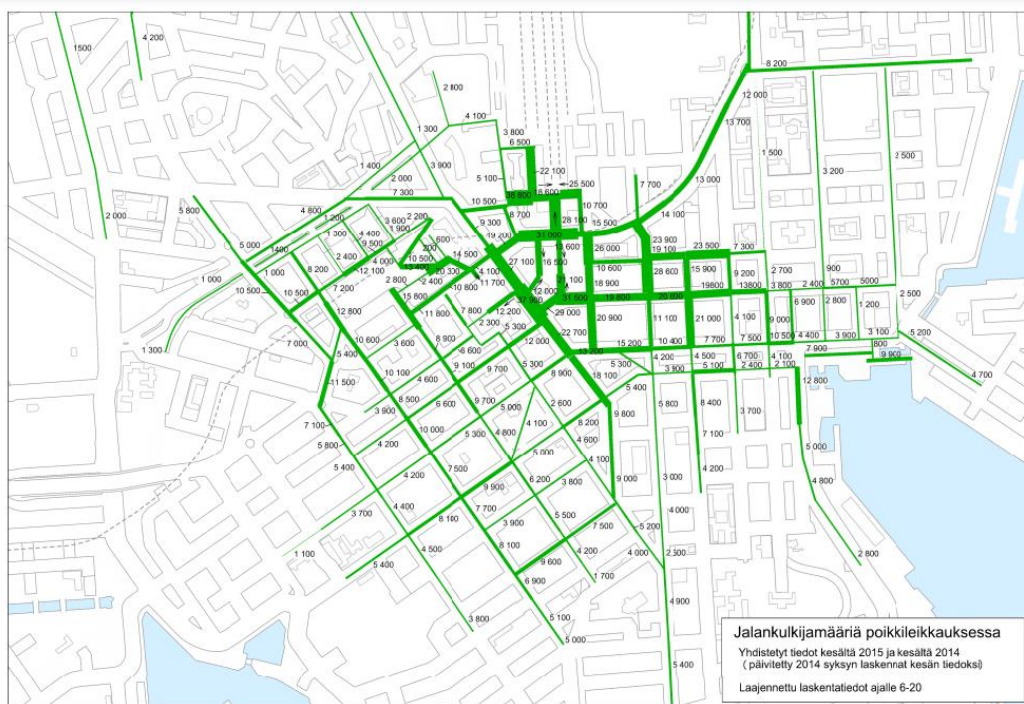
Helsingin kaupunki on suunnitellut vuokrakäyttöisten sähköpotkulautojen pysäköinnin ratkaisujen kokeilua sähköpotkulautakauden 2022 aikana.

Esitetty ratkaisu keskittyy tässä kohtaa Helsingin keskusta-alueelle, missä sähköpotkulautojen määrät ja käyttö ovat vilkkainta, jalankulkumäärät ovat korkeita sekä katutilan mitoitus hyvin tiivistä. Näistä syistä johtuen sähköpotkulautojen vapaa pysäköinti aiheuttaa myös eniten haasteita ja konfliktitilanteita katutilan eri käyttäjien kanssa. Karttakuvassa alla on esitettynä kohteet, missä pysäköintitarve on suurinta ja minne pysäköintiratkaisujen sijaintia selvitetään tarkemmassa suunnittelussa (Kuva 1).

Kuva 1 Sähköpotkulautojen pysäköintikokeilukohteet osoitettuna vihreillä pisteillä.

Pysäköintikohteet toteutetaan aivan ydinkeskustaan, alueille, jotka ovat kriittisimpiä muun liikenteen ja sähköpotkulautojen määrien suhteen. Vuonna 2016 tehdyt jalankulkulaskennat kertovat kuvaa jalankulkuliikenteen määrästä, mikä Rautatieaseman, Kluuvin, Kampin ja Erottajan alueilla on (kuva 2). Näillä alueilla huonosti pysäköidyt laudat aiheuttavat herkästi esteettömyyshaittoja jalankululle sekä vilkkaalle kivijalkaliiketoiminnalle. Lähtötietona pysäköintipaikkojen määrittelylle on myös käytetty sähköpotkulautooperaattoreilta saatua ajotietodataa, mikä kertoo suosituimpien jättö- ja lähtöpaikkojen sijainteja. Tämän aineiston perusteella pysäköintipaikkoja on sijoitettu niin, että niiden ohjausvaikutus oikean pysäköintikulttuurin omaksumiselle on optimaalisin.

Kuva 2 Keskustan jalankulkijamäärät (Helsingin kaupunki, 2016)

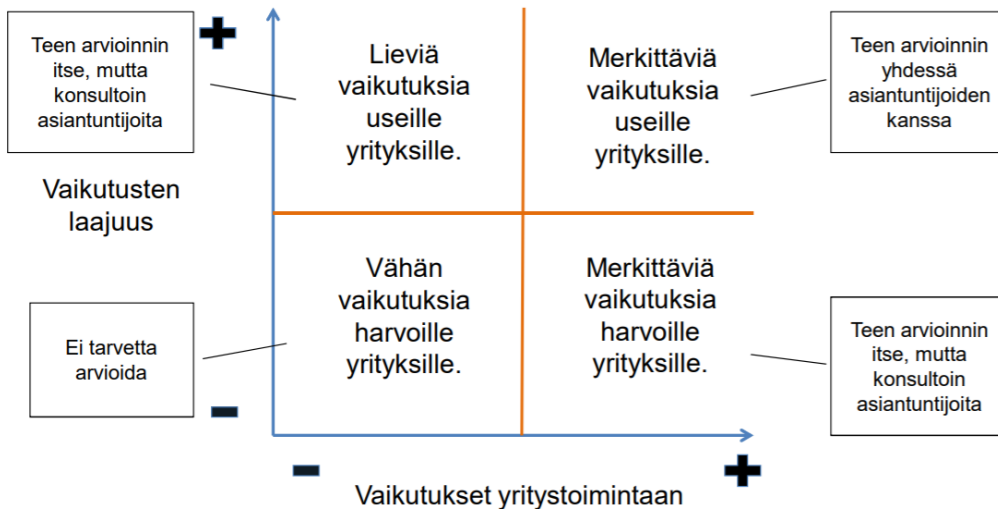

Kuva 3. Kesän 2021 tilannekuva suosituimmista lautojen pysäköintipaikoista Rautatieaseman ympäristössä (Vianova, 2022)

Sähköpotkulautojen pysäköintikokeilun periaatteista viedään kaupunkiympäristö-
lautakunnan päätettäväksi maaliskuussa 2022 ja pysäköintipaikat toteutetaan
maastoon huhtikuun 2022 aikana, jotta ne tulevat käyttöön kiireisimmän sesongin
alkuun.

3. Vastaukset yritysten vaikutusten arvioinnin kysymyksiin

VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN NELIKENTTÄ

Miten laajoista vaikutuksista on kysymys

Sähköpotkulautojen holtiton pysäköinti aiheuttaa tällä hetkellä ongelmia käytännössä kaikille kulkumuodoille Helsingin keskustassa. Potkulaudat saattavat estää esteettömän kulun kapeilla jalkakäytävillä, ja ne saattavat lojua ajoradalla tai pyörätiellä aiheuttaen vaaratilanteita. Lisäksi niistä voi olla haittaa huolto- ja kuljetusliikenteelle vaikeuttaen alueen yritysten toimintaa.

Yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen pysäköinti vaikuttaa väistämättä muuhun kaupunkitilaan ja ympäröivään toimintaan. Sähköpotkulaudoille osoitettu tila on aina joltain toiselta pois, mutta samalla hyvin organisoituna pysäköintialueet vähentävät isossa kuvassa sähköpotkulautojen pysäköinnistä syntyvää haittaa. Oh-

jaamalla pysäköinti merkittyyhin kohteisiin, vähennetään erityisesti ongelmallisimpien kohteiden haittoja. Potkulautojen hallittu pysäköinti myös pienentää niiden viemää tilaa kaupungissa.

Montaako yritystä asia / päätös koskee

Sähköpotkulautojen pysäköinnin kokeilusta on todennäköisesti vähän vaikutuksia harvoille yrityksille. Kokeilulla pyritään säilyttämään ja turvaamaan keskustan vetovoimaisuus turvaamalla siisti ja esteetön katutila. Ratkaisun myötä pysäköintiruutuja poistuu rajausalueelta yhteensä viisi; yksi Forumin edustalta, kaksi Ete-läesplanadiilta, sekä kaksi Rautatieaseman edustalta. Tällä voi olla yksittäisiä vaikutuksia joillekin toimijoille kaupungissa, mutta kokonaisuudessaan ratkaisu tuo positiivisia vaikutuksia paremmin järjestyneen kaupunkitilan myötä.

Mihin asioihin asian / päätöksen vaikutukset yrityksessä / yrityksissä kohdentuvat?

Mitä vaikutuksia päätöksellä on Henkilöstöön, asiakkaisiin ja saavutettavuuteen (työntekijät / asiakkaat / logistiikka / pysäköintiin)

Vaikutukset henkilöstöön, asiakkaisiin ja saavutettavuuteen ovat vähäiset. Viiden auton pysäköintipaikan poistumisella ydinkeskustan alueella ei ole merkittävää vaikutusta, koska todennäköisyys vapaan paikan löytämiselle juuri yrityksen edestä keskustan alueella on pieni. Tiiviissä kaupunkiympäristössä auto-pysäköinti on aina tilallisista syistä haaste, mutta alueille on runsaasti asiakkaita tästä huolimatta.

Lisäksi autopaikkaa korvaava sähköpotkulautojen pysäköintipaikka tarkoittaa noin 10 sähköpotkulaudan paikkaa, mikä määrällisesti tarkoittaa keskustan yrittäjille enemmän asiakasvirtaa kuin se, mitä yhden autopaikan säilyminen alueelle tuo.

Syntyykö asiasta / päätöksestä yritykselle / yrityksille kustannuksia mukaan lukien mahdolliset tulojen menetykset

Kaupungissa toimiville yrityksille ei synny kustannuksia pysäköintiratkaisujen toteutuksesta, joka on sähköpotkulautooperaattoreiden vastuulla. Yritysten saavutettavuus autolla säilyy lähes ennallaan, sähköpotkulautojen ja jalankulun kannalta saavutettavuuden voidaan olettaa paranevan, kun esteettömyys paranee ja sähköpotkulaudalla saapuminen keskustaan on paremmin organisoitu.

Voiko asia / päätös vaikuttaa yrityksen / yritysten imagoon? Miten?

Sähköpotkulautojen oikein pysäköinti yrityksen edessä voi parantaa yrityksen imagoa, jos lautoja ei loju sen edustalla jalankulun alueilla, vaan siististi pysäköitynä. Näin yritysten sisäänkäynnit pysyvät varmemmin esteettöminä, mikä palvelee niin yrityksen imagoa kuin toimivaa liiketoimintaa.

Miten vaikutukset ajoittuvat

Ovatko asian / päätöksen vaikutukset yrityksille / yritysten toimintaedellytyksiin pysyviä, väliaikaisia vai ajanjaksosta riippuen vaihtelevia

Vaikutukset kohdentuvat pysäköintiratkaisujen osalta huhtikuun alusta lokakuun loppuun 2022, jolloin kokeilu toteutetaan ja sen vaikutuksia seurataan.

Voidaanko toteutuksen ajoituksella vaikuttaa asiaan?

Toteutuksen vaikutukset on ajoitettu sähköpotkulautojen suurimman sesongin aikaan, jolloin niiden haittavaikutukset ovat olleet myös suurimmat aikaisempina vuosina.

Vaikutukset toteutuvat toimenpiteen valmistumisen jälkeen.

Millaisia välillisiä vaikutuksia asialla / päätöksellä voi olla?

Voiko asialla / päätöksellä olla vaikutusta yritysilmastoon alueella / kaupungissa?

Kaupunki pyrkii pysäköinnin rajoituksilla parempaan liikkumiskäyttäytymiseen, jolla pyritään vähentämään yrityksille aiheutuvia haittoja.

Voiko asialla / päätöksellä olla vaikutusta kokonaiseen yritysverkostoon/ toimialaan

Vaikutukset kokonaiseen yritysverkostoon tai toimialaan ovat vähäiset, koska sähköpotkulautojen pysäköintipaikat eivät vaikuta nykyiseen liikennejärjestelmään eivätkä siis tuo muiden liikennemuotojen osalta keskustan saavutettavuuteen muutoksia. Autojen pysäköintipaikkoja poistuu vain muutama koko ydinkeskustan alueelta.

Voiko asialla / päätöksellä olla ennalta arvaamattomia kerrannaisvaikutuksia?

Ennalta arvioituna sähköpotkulautojen kasautuminen johonkin tiettyyn telineeseen, maalattuun ruutuun tai kyltillä osoitetulle alueelle voi aiheuttaa hetkellisiä ongelmia alueen ympäristöön, mutta operaattoreiden yhteisen pysäköintipartion

ja operaattoreiden oman henkilöstön tulee puuttua tallaisiin ongelmiin mahdollisimman nopeasti.

Miten päätös voi vaikuttaa yritystoimintaan tulevaisuudessa?

Pysäköintikokeilu on määräaikainen, joten vaikutukset yritystoimintaan tulevaisuudessa eivät todennäköisesti ole merkittäviä. Jos kokeilu todetaan onnistuneeksi, vastaavia pysäköintiratkaisuja voidaan toteuttaa myös tulevilla kausilla. Sähköpotkulautojen pysäköinnin parantuessa siitä on positiivisia vaikutuksia kaupungin yleiselle viihtyisyydelle ja yritystoiminnalle.

Millaisia vaikutuksia päätöksellä on kaupunkiin?

Syntyykö päätöksestä kustannuksia kaupungille?

Kaupungille ei synny kokeilusta kustannuksia. Operaattorit hoitavat telineiden hankinnan, pysäköintiruutujen maalauksen ja niiden yhteyteen tulevien kylttien hankinnan, sekä ylläpidon ja mahdolliset vahingoista aiheutuvat kustannukset.

Mahdollistaako päätös hyviä seurausvaikutuksia?

Tietoisuus sähköpotkulautojen oikeaoppisesta pysäköinnistä lisääntyy, sekä sähköpotkulaudoista aiempina vuosina aiheutuneet haitat mahdollisesti pienentyvät. Helsingin kaupungin toiminta näyttäytyy positiivisena, kaupungin ottaessa aktiivisen roolin paljon keskustelua herättäneen haasteellisen pysäköintitilanteen hallinnassa.

Liittyykö asiaan / päätökseen kaupungin kannalta riskejä?

Riskit ovat kaupungin kannalta vähäiset, koska vastuut telineiden, maalattujen ruutujen ja kylttien asentamisesta ja ylläpidosta on määritelty operaattoreille. Vastuut sovitaan maankäytösopimuksen ehdoissa, jonka myötä vahinkotilanteissa korvausvastuu on operaattoreilla. Mahdollisia riskejä voi syntyä tilanteissa, missä syntyy erimielisyyksiä sopimuksen ehdoista tai operaattorit eivät noudata yhteistä sopimusta kaupungin kanssa, jolloin asia tullaan ratkaisemaan oikeuslaitteeseen.

Miten päätös vaikuttaa kaupungin imagoon yritysmuutoksenä kaupunkina?

Yhteistyö operaattoreiden kanssa osoittaa, että kaupunki haluaa toimia uusien kaupunkiin tulevien yritysten kanssa yhteistyössä ja mahdollistaa uusien innovatiivisten ratkaisujen löytäminen kaupunkilaisten hyödyksi.

Onko asialla vaikutuksia esim. muihin vireillä oleviin tai tuleviin suunnitelmiin, hankkeisiin tms.?

Hanke vie merkittävästi henkilöstöresursseja muilta kaupungin strategiaan kirjatuilta kestävästä liikkumisesta hankkeilta täten hidastaen niiden edistymistä.

Vaikutuksiin reagoiminen

Mitä myönteisiä vaikutuksia asialla / päätöksellä on olemassa oleville yrityksille / yritysten toimintaedellytyksille? Miten positiivisia vaikutuksia voitaisiin vahvistaa?

Sähköpotkulautojen organisoidummalla pysäköinnillä parannetaan kaupungin yleistä viihtyisyyttä parantaen yritysten toimintaedellytyksiä. Positiivisia vaikutuksia voidaan vahvistaa viestimällä kokeilusta yhdessä operaattoreiden kanssa, niin sähköpotkulautojen käyttäjille, sekä muille kaupunkilaisille.

Mitä kielteisiä vaikutuksia päätöksellä on olemassa oleville yrityksille / yritysten toimintaedellytyksille? Miten negatiivisia vaikutuksia voitaisiin lieventää tai poistaa?

Potkulautojen pysäköintiratkaisut voivat osoittautua niin suosituiksi, että niiden kapasiteetti ylittyy, jolloin näille kohdille kaupungissa kerääntyy paljon sähköpotkulautoja, jolloin voi syntyä paikallisia esteettömyyshaittoja esimerkiksi jakeluliikenteelle tai muulle asiakasvirralle. Jotta lautojen leviäminen jalkakäytävän tai muun kulkuväylän tilaan estetään, kuuluu pysäköintiratkaisuun muita osa-alueita liittyen lautojen uudelleen järjestämiseen ja oikeaoppisen pysäköintikäytännön ohjaamiseen. Näillä keinoilla pyritään takaamaan pysäköintipaikkojen toimivuus ja minimoimaan mahdollisia haittavaikutuksia.

4. Johtopäätökset

Päätöksellä kokeilla sähköpotkulautojen pysäköintiratkaisuja Helsingin keskustan alueilla on hyvin vähäisiä vaikutuksia alueen olemassa oleville yrityksille. Päätöksellä pyritään parantamaan keskustan elinvoimaa osoittamalla pysäköintipaikkoja suuressa suosiossa oleville sähköpotkulaudoille ja näin ratkaisemaan niiden pysäköinnistä johtuvia haasteita, joita viime vuosina on todettu. Erityisesti päätös tukee keskustan saavutettavuutta, sillä potkulautojen hallittu pysäköinti edistää keskustan esteettömyyttä kaikkien kulkumuotojen näkökulmasta ja parantaa jakeluliikenteen toimintavarmuutta.

Ratkaisu toteutetaan kokeiluna, jotta vaikutuksia pystytään seuraamaan kauden aikana ja näin ollen reagoimaan ja kehittämään systeemiä toimivammaksi ja parhaaksi Helsingin keskustan erityislaatuisen ympäristön mukaisesti.

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi